

Nr 24/1953.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands lands-
ting med förslag till landskapslag om skatte-
lättnader vid kommunalbeskattningen i landska-
pet Åland för främjande av bostadsproduktio-
nen.

För att stimulera intresset för byggandet av bostäder i land-
skapet tillkom landskapslagen den 1 februari 1949 om skattelättna-
der vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland för främjande av
bostadsproduktionen (6/49). Enligt denna landskapslag är skatt-
skyldig befriad från förpliktelse att erlägga skatt till kommun
åren 1948-1958 på grund av inkomst från sådan byggnad, som huvud-
sakligen är avsedd för bostadsändamål, och vars uppförande påbör-
jats efter den 1 september 1947, men före den 31 december 1953.
Samma befrielse tillkommer även den, som anskaffat tomt eller jord-
område efter den 1 januari 1947 och å sagda tomt eller jordområde
uppfört bostadsbyggnad, vars byggande påbörjats inom förenämnda tid.
Detsamma är förhållandet med innehavare av aktie och andel i ak-
tiebolag och andelslag, av vilkas totala tillgångar minst tre
fjärdedelar utgöres av tidigare nämnda skattefria byggnader, tom-

ter eller jordområden, varjämte skattskyldig dessutom är befriad från skatt för fordran, som uppstått vid överlåtelse av tomt eller jordområde, som avses i landskapslagen och vars bebyggande påbörjades efter den 1 april 1948, samt för inteckningslån, som upptagits efter den 1 april 1948 och använts för uppförande av i lagen avsedd bostadsbyggnad.

Sedan landskapets s.k. Aravalag trätt i kraft den 29 november 1949, ansågs det - i likhet med vad som skett i riket - ändamålsenligt och rättvist, att inkomsten från Aravahusen, tomter och jordområden, vilka förvärvats efter den 1 januari 1947 och använts som tomtmark för byggande av Aravahus, samt aktier och andelar i aktiebolag och andelslag, av vilkas totala tillgångar minst tre fjärdedelar utgöres av förenämnda byggnader, tomter och jordområden ävensom inkomsten från ränta, som erhållits för fordringar och inteckningslån beträffande Aravahus, tomter och jordområden även befriades från skatt. I denna avsikt tillkom landskapslagen den 14 juni 1950 (23/50), som innebär en ändring av landskapslagen den 1 februari 1949 (6/49).

Då en förutsättning för ifrågavarande skattelättnad bl.a. är, att byggnad, som avses, bör vara påbörjad före den 31 december

1953, har det ansetts påkallat, att sagda termin och tillika giltighetstiden för lagstadgandena förlänges. I riket har Regeringen tillställt Riksdagen proposition med förslag till helt ny lag i ämnet. I motiveringen till propositionen säger Regeringen, att gällande lag visat sig oklar och bristfällig och i behov av översyn även i sakligt hänseende. Motiveringen innehåller bl.a. även följande

"Lagen skulle vid beskattningar på grund av inkomst och förmögenhet tillämpas under åren 1948-1968. Den tidpunkt, före vilken byggnad skall vara påbörjad, skulle förlängas till 1958 års utgång. En så betydande förlängning av dessa terminer anser regeringen nödig, enär någon lättnad i bostadssituationen icke är att emotse under de närmaste åren och enär bostadsproduktionen enligt regeringens mening fortfarande bör främjas även genom skattelättnader. Skattelättnad skulle dock beviljas för högst tio år.

Tillämpningen av gällande lags stadganden leder i praktiken i många fall till att, ehuru förutsättningarna för skattelättnad föreligga redan då skatten debiteras, denna likväl måste fastställas och erläggas och därefter återbetalas till den skattskyldige.

- - - - - Enär ett sådant förfarande vid införande av skattelätt-

nader icke kan anses vara lyckat, anser regeringen det ändamåls-
ligt att föreslå, att skatt icke borde debiteras på grund av in-
komst och förmögenhet, om förutsättningar för skattelättnad före-
ligga redan då skatten fastställs, ej heller då det är uppenbart
att byggnad eller byggnadskomplex i färdigt skick kommer att fylla
villkoren för erhållande av skattelättnad. Om det emellertid senare
konstateras, att skattelättnad icke hade bort beviljas, skulle
den icke debiterade skatten fastställas genom efterbeskattning.

Regeringen anser att skattelättnad borde beviljas även då byggnadskomplex, som är uppfört efter ett enhetligt byggnadsprojekt, uppfyller lagens fordringar, även om byggnaderna däri icke var förmåga att uppfylla villkoren. Vid modernt byggande kunna nämligen ändamålsenlighetsskäl ofta tala för en lösning, enligt vilken placeringen av mindre och större lägenheter samt affärslokaler i skilda byggnader kan ske smidigare än gällande lagstiftning tillåter.

Nuförtiden inrättas ofta, särskilt i bostadshus, för invånarnas gemensamma bruk avsedda lokaliteter, vilka enligt regeringens mening i sak borde likställas med egentliga bostadslägenheter.

Såsom ett förtydligande av gällande lag borde det uttryckligen

stadgas, att skattelättnader icke gäller del av byggnad, ej heller sommarvillor.

Gällande lags stadgande om att den skattefria delen av tomt på "den egentliga landsbygden" skall vara minst 2.000 kvadratmeter, skulle enligt förslaget ändras så, att den skattefria delen alltid skall vara minst 2.000 kvadratmeter, vare sig tomten är belägen på landet eller i stad. Denna ändring motiverar regeringen med att begreppet "den egentliga landsbygden" är obestämt och att den skattefria minimigränsens utsträckande till tomter i stad och köping icke kommer att vara av nämnvärd betydelse ut beskattningssynpunkt.

För de fall då den överlåtna tomtens eller områdets areal, som vid beskattning på grund av inkomst eller förmögenhet högst kan anses skattefri, föreslås ett stadgande, enligt vilket endast en så stor del av värdet av den överlåtne egendomen skall vara fri från stämpelskatt som den vid beskattning på grund av inkomst och förmögenhet såsom skattefri betraktade delen av tomt eller jordområde är av hela arealen av tomten eller jordområdet."

Riksdagens statsutskott säger i sitt betänkande med anledning av Regeringens förenämnda proposition med förslag till lag om skattelättnader vid bostadsproduktionen bl.a.:

"Enär den nugällande lagen tillämpas på byggnader, vilkas uppförande inletts före den 31 december 1953, måste den nya lagen bringas i kraft senast sagda dag för undvikande av ett avbrott i möjligheterna att erhålla skattelättnader."

Landskapsstyrelsen har låtit uppgöra nytt förslag till landskapslag angående ifrågavarande skattelättnader. Förslaget bygger helt på förslaget till rikslag i ämnet, till de delar sagda förslaget berör kommunalbeskattningen. Närmare motivering torde icke vara nöden.

Hänvisande till förestående får landskapsstyrelsen vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om skattelättnader vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland för främjande av bostadsproduktionen.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Vid kommunalbeskattningen på grund av inkomst för åren 1948-1968 skall såsom skattbar inkomst icke anses inkomst, vilken erhålles:

1) från byggnad eller efter enhetligt byggnadsprojekt uppfört

och samma ägare tillhörigt byggnadskomplex, som avsetts att huvudsakligen användas för bostadsändamål, och uppförandet av byggnaden eller komplexet påbörjats efter den 1 september 1947, men senast den 31 december 1958;

2) från tomt eller jordområde, som förvärvats efter den 1 januari 1947 och använts till tomtmark för byggnad eller byggnadskomplex, som avses i 1) punkten;

3) av aktie samt andel i aktiebolag och andelslag, av vars totala tillgångar minst trefjärdedelar består av i 1) och 2) punkterna nämnda byggnader eller byggnadskomplex eller av tomter eller jordområden.

Från skattskyldigs övriga inkomst må dock icke avdragas kostnader för förvärvande och bibehållande av i punkterna 1 - 3 avsedd skattefri inkomst.

Stadgandet i 2 mom. inskränker icke skattskyldigs rätt att på grund av allmän skattelag avdraga ränta på gäld från sin skattbara inkomst.

Ovan i denna paragraf stadgad befrielse från erläggande av skatt avser icke till mantalskommun utgående mantalsavgift.

2 §.

Vid ovan i 1 § nämnda beskattning må såsom skattbar inkomst icke anses ränta eller annan därmed jämförlig inkomst av:

1) fördran, som uppkommit vid överlåtelse av tomt och jordområde, som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten och vars bebyggande påbörjats efter den 1 april 1948;

2) inteckningslån eller kommun eller församling beviljat annat lån, som lyftats efter den 1 april 1948, och som använts till uppförande av byggnad eller byggnadskomplex, som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten, eller till omsättning av lån, som använts för sagda ändamål.

3 §.

Skattelättnad, varom stadgas i 1 och 2 §§, må icke gälla längre tid än tio år, och vid beräkandet av denna tid må året 1948 icke medräknas.

4 §.

I 1 § 1 mom. 1 punkten nämnda byggnad eller byggnadskomplex skall anses använd huvudsakligen för bostadsändamål, då

1) av lägenheternas sammanlagda golvyta, källarvånings utrymmen icke medräknade, minst sextiofem procent utgöres av bostadslägenheter eller för invånarnas gemensamma bruk avsedda utrymmen för

bostadsändamål; och

2) minst tre fjärdedelar av i 1 punkten avsedda bostadslägenheters golvyta utgöres av lägenheter på högst etthundra kvadrater.

Såsom huvudsakligen använd för bostadsändamål anses även byggnad med centralvärmeanläggning eller annan servicebyggnad, som huvudsakligen tjänar en eller flera byggnader eller byggnadskomplex, vilka uppfylla i 1 mom. 1 och 2 punkterna nämnda villkor.

Såsom huvudsakligen för bostadsändamål använd må icke anses del av byggnad, ej heller byggnad, som icke av ägaren eller innehavaren användes såsom stadigvarande bostad, utan är avsedd till semesterbostad för honom eller hans familj eller för annan liknande tillfällig vistelse.

5 §.

Såsom i 1 § 1 mom. 2 punkten avsedd skattefri tomt eller där avsett skattefritt jordområde skall anses högst den femfaldiga bottenarealen för byggnad eller byggnadskomplex, som nämnes i 1 mom. 1 punkten av samma paragraf. Understiger sagda bostadsareal tvåtusen kvadrater, må likväl ett område av nämnda storlek anses som skattefritt.

Tomt inom stadsplaneområde, som är tillfälligt bebyggd, må utstå hinder av den i 1 mom. stadgade inskränkningen i sin helhet anses såsom skattefri.

6 §.

I 1 och 2 §§ stadgad skattelättnad beviljas av vederbörande skattemyndighet, och bör utredning företas om att förutsättning för erhållande av skattelättnad förefinnes, innan beskattningen slutförts.

Har i 1 § 1 mom. 1 punkten avsedd byggnad eller byggnadskomplex vid beskattningens verkställande ännu ej färdigbyggt, skall detta ej utgöra hinder för skattelättnad, om uppenbart är att byggnaden eller byggnadskomplexet i färdigställt beboeligt skick kommer att uppfylla i 4 § stadgade villkor. Skulle, sedan byggnad eller byggnadskomplex bragts i beboeligt skick, framgå, att skattelättnad ej bort beviljas, skall ännu ej påförd skatt jämte eventuell skatteförhöjning fastställas medelst efterbeskattning, och skall därvid tillämpas, vad om efterbeskattning och eftertaxering är särskilt stadgat.

7 §.

Landskapsstyrelsen äger utfärda nödiga anvisningar angående

tillämpningen av denna landskapslag samt om den utredning, som erfordras för att skattskyldig skall komma i åtnjutande av i landskapslagen stadgad skattefrihet.

8 §.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft och densamma skall tillämpas från och med den 31 december 1953. Genom densamma upphävas landskapslagen den 1 februari 1949 om skattelättnader vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland för främjande av bostadsproduktionen (6/49) samt landskapslagen den 14 juni 1950 (23/50) angående ändring av landskapslagen om skattelättnader vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland för främjande av bostadsproduktionen, utfärdad den 1 februari 1949.

Mariehamn den 4 november 1953.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.